

EL LLENGUATGE

**Difícilment
dirà res**

Com és ben sabut, els mots *cap*, *ningú*, *res*, *gens*, *mai* i *enlloc* no tenen, pròpiament, valor negatiu, encara que hom generalment els l'atribueixi perquè són tan sovint usats en frases negatives. Per això, la normativa més estricta exigeix que en aquestes oracions aquests mots duguin sempre el reforç d'un mot pròpiament negatiu, usualment *no* i ben sovint, també, *sense*. Si aquests mots figuren en l'oració després del verb, aquest reforç és imprescindible. No es pot ometre, efectivament, en oracions com *No ve mai*, *No en sé res* o *No l'he vist enlloc*. Però si van al davant del verb, la negació s'hi manté per imposició gramatical: *Mai no havia passat*, *Ningú no ho volia*, *Cap d'ells no hi estava d'acord*. El valor afirmatiu d'aquests mots es manté especialment en les oracions interrogatives (directes o indirectes) i condicionals: *Hi ha cap pell de conill?*, *Ens arribarem a veure mai?* *Dubto que en sàpiga res*, *Pregunteu-li si en té cap*, *Si mai vols res, telefona'm*, *Si en vols gens, avisa*, *Si el veus enlloc, crida'l*. Hi ha, encara, algunes altres estructures sintàctiques, de fet equiparables a les precedents, en què trobem usats aquests mots amb valor afirmatiu. És la cosa més rara que m'hagi passat mai, *El dia que en vulguis gens*, *m'ho dius*, *Espera que et diguin res!*

Més poc comentades que les precedents són les oracions iniciades amb termes adverbials com *rarament*, *difícilment*, *rars vegades*, *amb prou feines*, *en comptades ocasions*, etc., en què trobem també els mots de què és qüestió amb el seu significat afirmatiu: *Rarament em diu res*, *Difícilment hi trobaran ningú*, *Rars vegades en porta gens*, *Amb prou feines en va agafar cap*, *En comptades ocasions vaig enlloc*. Normalment, en aquestes oracions —algunes de les quals es poden equiparar a les interrogatives indirectes— aquests mots van després del verb. Però si després del terme inicial hi ha una frase incisa, els mots *res*, *ningú*, *cap*, etc., tenen tendència a desplaçar-se al davant del verb: *Rarament, per més que busquéssim, enlloc trobaríem una cosa així*, *Difícilment, en aquestes condicions, cap d'elles hi estaria d'acord*. Cal adonar-se, aleshores, que es tracta ben bé d'oracions afirmatives, car hom es pot sentir temptat, d'acord amb la normativa, d'introduir-hi indègudament la negació *no*.

Albert Jané